

Oversigt over Plantesygdomme.

214. — Juli 1936.

Fodsyge er ret almindelig men som Regel godartet, dog omtales der fra enkelte Egne stærke Angreb i Hvede, hvad især forekommer ved uheldigt Sædfølge, og hvor Jorden var ubekvem fra Foraaret.

Byggets Stribesyge er almindelig og med stærke Angreb, hvor man har undladt Afsvampning af Udsæden.

Nøgen Bygbrand forekommer med forholdsvis stærke Angreb.

Der meldes om mange nye Angreb af Havreaal. I Reglen kan det paavises, at et uheldigt Sædsifte bærer Skylden.

Angreb af Fritfluens Larve har været medvirkende til, at mange Havremarker (særlig i Jylland) er mislykkede.

Gule Blade i Runkel- og Sukkerroer er som Helhed endnu uden Betydning.

Rodbrand hos Beder har i Aar været meget udbredt i store Pletter i Marken. Pletterne er ikke altid Kalktrangspletter, men ofte Steder, hvor Jorden er ubekvem paa Grund af manglende Dræning.

Manganmangel, Lyspletsyge, er iagttaget hos Beder flere Steder.

Tæger (*Calocoris bipunctata*) har en Del Steder beskadiget Bladene paa Sukkerroer.

Bedelusen optraadte sent, og Angrebene har gennemgaaende været saa svage, at man sjældent har anvendt Sprøjtning.

Oldenborrelarver har gjort betydelig Skade i Roemarkerne, navnlig i det sydlige Sjælland og sydøstlige Jylland, men ogsaa saa langt nordpaa som ved Horsens.

Angreb af Skjoldbiller er fundet nogle Steder, og det viste sig i et Tilfælde tydeligt, at Angrebet begyndte, da »Mælderne«, hvorpaa Bilerne yngler, blev luget op.

Knopormene har gjort nogen Skade i Roemarken og paa Kartofler, men gennemgaaende har Angrebene været svage.

Bedefluen har ikke gjort nævneværdig Skade.

I Jylland, navnlig i Midtjylland, har Kaaltægen gjort megen Skade paa Kaalroer og Turnips.

Kaalbladhvepsens Larve angreb en Mark med Gul Sennep ved Slagelse.

Kaalmøllet anrettede betydelig Skade et Par Steder paa Møn. Svage Angreb forekom spredt i Landet.

Krusesyge kan findes i Kaalroer og Kaal overalt i Landet. I Markerne i den østlige Del af Jylland er der anrettet en Del Skade, idet Hjerte-forraadnelsen har vist sig. I Kaalen er Skaden ofte betydelig.

Kartoffelens Bladrullesyge varierer meget i Angrebsstyrke afhængig af Læggematerialets Aarsafstand fra nogenlunde sundt Læggemateriale.

Kartoffelens Mosaiksyge forholder sig som Bladrullesyge, dog har Angrebene været stærkere, selvom Sygdomsbilledet ikke har været let at se hele Sommeren, navnlig ikke i stærkt gødede Marker, hvor den kraftige grønne Farve skjuler Mosaiksygens typiske Kendetegn.

Kartoffelskimmel var fremme før Maanedens Midte. 1. Sprøjtevarsel udsendtes d. 15. Juli gennem Ritzau's Bureau og fandt i Dagene 15. og 16. Juli Optagelse i 90 Aviser Landet over.

Kartoffelbrok er konstateret 2 ny Steder, nemlig i Ø. Linnet og Kappel Kommuner.

Æbleskurven er meget udbredt i Aar, og det maa tilraades, at alle modtagelige og sildige Sorter beskyttes mod Infektion nu ved Sprøjtning, f. Eks. med Hvid Bordeauxvædske eller ved Pudring med et fint Svovlpudder.

Pæreskurven er ikke saa alvorlig som Æbleskurven, men der er dog god Grund til ogsaa at beskytte Pærerne ligesom Æblerne mod nye Infektioner.

Efter den stærke Tørke og den efterfølgende megen Regn, har der været meget Frugtfald paa Æbler, især paa Pederstrup, men i de fleste Tilfælde har det dog kun været en gavnlig Udtynding. Paa Pære, Blomme og Kirsebær har der kun faa Steder været meget Frugtfald og kun i enkelte Tilfælde saa meget, at det har været skadeligt.

Visning af Blommetræer, rimeligvis foraarsaget af en Bakterie, *Pseudomonas mors prunorum*, er saa almindelig, at den betyder en alvorlig Fare for Blommekulturerne. De mest karakteristiske Tegn paa Sygdommen er Misfarvning, Rulning og Visning af Bladene paa en eller flere Grene og et let, ofte kun lidet synligt, indfaldent Parti i Barken paa de syge Grene eller paa Stammen. Den indfaldne Bark og det underliggende Ved er brunt med skarp Grænse til det tilstødende sunde. Der kendes ingen direkte Bekæmpelsesmidler.

Paa Frugttræerne var der ofte (navnlig paa Blomme og Kirsebær) slemme Angreb af Bladlus, men Regn og Kulde virkede hæmmende paa Lusenes Udvikling.

Blodlusen breder sig i adskillige Dele af Landet.

Rødt Spind optraadte voldsomt mange Steder, men ogsaa her kunde Vejrets hæmmende Indflydelse mærkes.

Angreb af Æblevikleren er meget almindelige, og da Æglægningen strækker sig over en lang Periode, findes smaa og store Larver jævnsides.

Lyngby, 8. August 1936.

Statens plantepatologiske Forsøg.

Der er for Juli Maaned indkommet 96 Beretninger; endvidere er der besvaret 662 Forespørgsler.

KORN.

Fodsyge synes i Aar at være godartet. Hos Hvede og Byg, hvor Sygdommen er hyppigst, nævnes der for Juli kun enkelte, stærke Angreb i 12 Indberetninger.

Angrebet karakteriseres f. Eks. saaledes: »Det er mange Aar siden, der har været saa lidt Fodsyge som i Aar« (H. A. B. Vestergaard, Abed). Svage Angreb er Reglen, og det skønnes, at disse er uden stor økonomisk Betydning. Angrebene er hyppigst i Hvede: »Sygdommen er kun truffet i Hvede efter Byg« (Martin Olsen, Slagelse); og naar Angrebet er svagt ved en saa gunstig Sædfølge, kan der næppe ventes almindelige, stærke Angreb. Af de stærke Angreb mærkes et i Hvede fra Uldum ved Vejle, hvor 50 pCt. Planter er ødelagte (A. B. Andersen) og i Byg fra Sydlangeland, hvor Planterne helt forsvandt (Johs. Jensen, Tullebølle). Uheldig Sædfølge giver stærke Angreb (Jørgen Christensen, Skanderborg; Nørsgaard Pedersen, Rønde); hvor Sygdommen saaledes faar Indpas paa en Ejendom, kommer den igen Aar efter Aar (E. Staunskjær, Kolind). Hvede efter Græs kan undertiden angribes ret haardt (Fr. Bek Pedersen, Tørring). Stærke Angreb fremmes tillige ofte af ubekvem Jord (A. Larsen-Ledet, Grenaa) og uheldige Vejrforhold i Forsommeren (Fr. Nielsen, Haderslev); daarlig Hvedejord giver stærke Angreb (P. Rasmussen, Aabenraa). Angreb i Rug karakteriseres enkelte Steder som meget stærkt (N. Aage Christensen, Nykøbing Sj.; E. Paulsen, Flensborg; Ejnar Pedersen, Bylderup-Bov). Fra Tystofte meldes om et stærkt men sent Angreb i Hvede efter Havre, medens der efter Lucerne ikke er Angreb (H. Bagge).

Byggets Stribesygge (*Pleospora graminea*) nævnes i flere Indberetninger som meget almindelig, hvor Udsæden ikke er afsvampet: »Man kan med stor Sikkerhed hævde, naar man træffer Stribesygge, at Udsæden ikke er afsvampet« (J. Jakobsen, Hammel) og »Selvom der gives mange billige og virkningsfulde Anvisninger til Forebyggelse af Byggets Stribesygge, saa er denne Plantesygdom dog stærkt udbredt og forvolder ogsaa i Aar betydelige Tab« (M. Olsen, Pjedsted) eller kort »Stribesygge er al-

mindelig, hvor der ikke afsvampes« (Sv. E. Bertelsen, Malling; N. Aage Christensen, Nykøbing Sj.).

Nøgen Bygbrand (*Ustilago nuda*) har været let at iagttage i mange Bygmarker, ofte med ca. 2 pCt. syge Aks (H. K. Olsen, Odense).

Nøgen Hvedebrand (*Ustilago tritici*) er fundet i en Hvedemark paa Falster (N. Skoubo, Væggerløse).

Græssernes Meldug (*Erysiphe graminis*) nævnes i 7 Indberetninger som almindelig og med stærke Angreb paa Byg; Angrebet er ofte Skyld i, »at mange Bygstraa er delvis golde eller med en elendig Kærne-kvalitet« (P. N. Gaardmand, Næsgaard).

Havrens Mørkpletsyge (*Septoria avenae*) omtales fra: Padborg, Viborg, Hvidbjerg, Hobro og Nykøbing Sj., men Angrebet menes dog ikke at faa økonomisk Betydning.

Gulrust (*Puccinia glumarum*) faar kun Omtale fra Lolland, hvor »det bemærkes, at her slet ikke har været Angreb i Aar« (H. A. B. Vestergaard); mærkeligt nok synes denne Sygdom overhovedet ikke at være fremme i Aar.

BÆLGPLANTER.

Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) er iagttaget i et Par Marker, hvor dens Angreb har tyndet Kløverbestanden ret stærkt.

BEDER.

Gule Blade er set hist og her, men som Helhed er de endnu uden Betydning. Dog er der bemærket kraftig Gulfarvning ved Brørup (Dons Christensen). Typisk for Roemarkernes Udseende pr. 31. Juli er følgende Udtalelse fra Slagelse: »Jeg mindes aldrig noget Aar at have set saa sund og kraftig Top paa Bederne som i Aar« (Martin Olsen).

Rodbrand omtales i adskillige Indberetninger. Sygdommen har som sædvanligt optraadt i Pletter, der dog ikke i alle Tilfælde kan betegnes som Kalktrangspletter; ofte er det Pletter med ubekvem Jord, der paa Grund af manglende Dræning ikke har kunnet blive en god Vokseplads for Bederne, som Følge af det meget regnfulde Foraar (Aage Brandt, Bornholm; A. Pedersen, Varde; J. E. Jensen, Skanderborg). For hyppig Dyrkning af Beder med kun 2—4 Aars Mellemrum skønnes at virke fremmende paa Rodbrandangreb (Dons Christensen, Brørup; A. B. Andersen, Uldum).

Manganmangel, Lyspletsyge, er paa lyspletsyge Jorder meget fremtrædende og med stærke Angreb (F. C. Frandsen, Thisted; E. O. Thorvardarson, Sakskøbing).

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) var almindelig i 1. Aars Roer umiddelbart op til Sukkerroefrø; Roerne voksede fra Angrebet (C. Moth Bundgaard, Ringsted).

KORSBLOMSTREDE.

Kaalbroksvamp (*Plasmidiophora brassicae*). Angreb er iagttaget i Kaalroer (E. Staunskjær).

Kobbermangel, Gulspidssyge, har i et Par Tilfælde været ondartet med Angreb paa ca. 1½ Td. Land Kaalroer (S. A. Ladefoged, Aars).

KARTOFLER.

Kartoffelens Bladrullesyge omtales i samtlige Indberetninger med stærkt varierende Angrebsstyrke alt efter Læggematerialets Aarsafstand fra nyt, nogenlunde sundt Fremavlsmateriale. De stærkeste Angreb nævnes fra Magnum bonum, hvilken Sort mærkværdigvis endnu dyrkes, skønt den ved 3 Aars Dyrkning i Egne, der virker fremmede paa Bladrullesyge, viser en Nedgang i Knoldudbyttet paa 83 pCt. Mange Steder er dette Forhold kendt ogsaa med andre Sorter, saaledes har Goldperle ved 2 Aars Avl i Sydsjælland faaet 11 pCt. Bladrullesyge (P. Grøntved; Wraae-Jensen). I Sydlyn bemærker man, at Sygdommen angriber næsten alle Sorter (J. O. Maegaard), og fra Vestfyn kendes Tilfælde, hvor hver 3. Plante er angrebet (Einar Nielsen). Ligesaa i Jylland hvor Bladrullesyge i 32 Indberetninger fra Syd til Nord og fra Øst til Vest omtales som almindelig og ofte med stærke Angreb. »Bladrullesyge ses her i enhver Kartoffelmark« (Ejnar Pedersen, Bylderup-Bov); i Nordthy er fundet enkelte, stærke Angreb (F. C. Frandsen, Thisted) og ved Varde er Angreb almindeligt i Up to date, men endnu mere i Svaløf's Birgitta (A. Pedersen). Bladrullesyge findes overalt i Danmark.

Kartoffelens Mosaiksyge er utvivlsomt mere hyppig end Bladrullesyge og med stærkere Angreb, især hos Sorten Juli, hvor den, som der skrives, ikke er værre eller bedre end sædvanligt. I denne Sort er Mosaiksyge let at se over et langt Tidsrum, hvad desværre ikke er Tilfældet med alle Sorter, navnlig ikke de, der har meget mørkegrønne Blade. Hvilken Indflydelse Væksten kan øve paa Sygdomsbilledet ses af følgende: »Kartoflerne staar meget frodigt alle Steder, og mange af de Symptomer, man i Foraaret og den tørre Tid kaldte for Mosaiksyge, synes nu at dækkes« (Fr. Heick, Toftlund) og »De før Regnperiodens Indtræden omkring 1. Juli tilsyneladende meget almindelige Angreb af Mosaiksyge viser sig atter i Aar »falske«, efter at Kartoflerne atter er kommet i kraftig Vækst« (Jørgen Christensen, Skanderborg). Men selvom Mosaiksygen dækkes, forsvinder den jo desværre ikke, hvad der er een af Aarsagerne til, at man Gang paa Gang stilles overfor den Kendsgerning, at en god Kartoffelmark med kraftig Farve ikke giver, hvad den lover. Stærke Angreb er ikke ualmindelige. I Hads Herred er set Marker, hvor kun hver 4. eller 5. Plante var sund (Marius Kristensen, Odder), ved Allingaabro er talt 75 pCt. syge Planter (Johs. Nyholm), ved Vorbasse og Hovborg ca. 50 pCt. syge Planter (Dons Christensen), i Ringkøbingegnen er Mosaiksyge især set i Erdgold og Tylstrup Odin (A. Skarregaard), og det samme er iagttaget i Vardeegnen (A. Pedersen).

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) var fremme allerede inden Maanedens Midte; den blev saaledes iagttaget paa King Edward: d. 12. ved Fodby (P. Grøntved), d. 13. ved Slagelse (Martin Olsen) og d. 14. ved Tylstrup. Meddelelse om disse Angreb var os i Hænde d. 15. og samme Dags Middag udsendtes gennem Ritzau's Bureau og Radioavisen 1. Sprøjtevarsel, der d. 15. fandt Optagelse i 57 Aviser, d. 16. i

andre 33, d. 17. i 2 og d. 18. i 3 — paa 4 Dage ialt 95 Aviser repræsenterende alle Landets Egne. I Tiden fra 15. til 29. Juli indkom 52 Indberetninger om Skimmel paa tidlige og middeltidlige Sorter. Herimellem var kun 1 Meddelelse om Skimmel paa Up to date, men da Angrebet var almindeligt over hele Landet, og Vejret maatte antages at være gunstigt for dets Udvikling, udsendtes 2. Sprøjtevarsel d. 30. Juli; samme Dags Aften modtoges 2 Meddelelser om Angreb paa sildige Sorter, nemlig Richters Imperator ved Over Jersdal (O. Bachmann Olesen) og Deodara ved Brønderslev (Olaf Nielsen). Vejret var ikke det allerbedste til Sprøjtning, men maaske er Pudring anvendt i Stedet.

Kartoffelbrok (*Synchytrium endobioticum*). Landbrugsministeriets Tilsyn med smitsomme Plantesygdomme meddeler, at Sygdommen er fundet 2 ny Steder, nemlig i: Ø. Linnet og Kappeløv Kommuner.

Almindelig Kartoffelskurv (*Actinomyces scabies*). Stærke Angreb er konstateret ved: Kolind, Frederikshavn, Nykøbing F. og Vraa; i alle Tilfælde har Kartoffeldyrkning været meget hyppig.

Kartoffelens Sortbenssyge (*Erwinia phytophthora*) er paa Steder meget almindelig i Kartoffelmarker, hvor der ikke er anvendt første-classes Læggemateriale (P. Rasmussen, Aabenraa; Ejnar Pedersen, Bylderup-Bov); Forveksling med Bladrullesyge er ret almindelig.

HANS R. HANSEN.

FRUGTHAVEN.

Det var at vente, at en Del Frugttræer vilde kaste mange Frugter efter den meget tørre Juni og den hurtige Overgang til regnfuldt Vejr. Det undrer derfor ikke, at af 32 Indberettere karakteriserer de 21 Frugtfaldet paa Æble som almindeligt og stærkt, medens Resten regner det for at være af mindre Betydning. Det angives dog, at der i de fleste Tilfælde er Frugter nok tilbage, trods Frugtfaldet. Den Sort, der hyppigst har kastet megen Frugt er saa afgjort Pederstrup. Paa Faaborgegnen er praktisk talt alle Pederstrup faldet ned fra adskillige Træer (Chr. A. Nørholm). Paa Vejle-Horsenseggen har Frugtfaldet ogsaa været for stærkt paa Pederstrup (E. Husballe). Fra den nordlige Del af Jylland angives Frugtfaldet ligeledes at være stærkest paa Pederstrup og værst paa lettere Jord (Arne Pallesen). I Hjørring Amt har foruden Pederstrup ogsaa Maglemer kastet mange Frugter (P. Chr. Andersen). Fra Spangsbjerg karakteriseres Frugtfaldet som betydeligt større end i de 2 foregaaende Aar (E. Christiansen). Fra Ruds-Vedby angives Filippa som en Sort, der er faldet særlig mange Frugter af (E. Hansen). Modsatningsvis angives det fra Vest-, Midt- og Nordsjælland, at Filippa og Cox' Orange har meget lidt Frugtfald (A. Dalskov).

Fra Kolding meddeles, at Transparente blanche faldt meget stærkt, da de omtrent var udviklede (Raadgiver C. Aaquist, Vejle). Lignende Tilfælde har vi hørt om her fra Sjælland. I Sydsjælland har Frugtfaldet været slemt særlig paa Venusæble og Graastener, men iøvrigt ikke paa

langt nær saa voldsomt, som det kunde ventes ved indtrædende Regn efter langvarig Tørke (M. E. Elting).

Paa Kalundborgegnen har Frugtfaldet været værst paa Skovfogedæble, hvor det har skadet. Paa andre Sorter som Lord Suffield, Venusæble og Vinter Guld Pearmain har det ogsaa været mere end almindeligt stærkt, men efter en rigelig Frugtansætning har Faldet kun været af det gode (N. F. J. Larsen). Ved Slagelse-Skelskør har Bellefleur de France tabt de fleste Frugter (A. Sauer).

Paa Pærerne derimod synes det Frugtfald, som ikke skyldes noget direkte Angreb af en Snylter, f. Eks. Pæregalmyg, ikke at være almindeligt. Kun 2 (N. F. J. Larsen, Jerslev og Chr. Greve, Vester Skerninge) af 18 Indberettere karakteriserer Frugtfaldet paa Pære som stærkt, de øvrige skriver, at enten har det været svagt, eller ogsaa har der intet været.

Paa Blommer har Frugtfaldet, som ikke skyldes Snyltere, ikke været mere end gavnligt paa enkelte Undtagelser nær. Paa Slagelse-Skelskøregnen har Grøn Reine Claude haft stærkt Frugtfald (A. Sauer); og ved Holstebro er tilsyneladende veludviklede Frugter af Victoria paa Træer i god Kultur, faldet stærkt. Ved Gennemskæring ses det, at Kærnen er som en vandfyldt Blære (Raadgiver C. Aaquist).

Frugtfaldet paa Kirsebær har været mere alvorligt end paa Blomme, nogle Indberetninger viser dette. »Skyggemorel har tabt det meste. Almindelige Surkirsebær har klaret sig godt, ligesom Sødkiisebær, der saa godt som ikke har haft Frugtfald« (A. Sauer, Slagelse). »Stærke Fald af Kirsebær paa Lolland-Falster uden paaviselig Grund« (Ove Skov). Fra Vest-, Midt- og Nordsjælland: »Frugtfald almindeligt paa Surkirsebær, skyldes ofte Mangel paa Fugtighed i Undergrunden, undertiden mangler Jorden navnlig Kali og Fosforsyre« (A. Dalskov). Østjylland: »Yderst almindeligt at Kirsebærrerne blomstrer rigt, men sandsynligvis paa Grund af manglende Befrugtning falder af efter ca. 1 Maanedes Forløb« (A. Gylling). Sorø og Holbæk Amter: »Sødkiisebær kaster mange Frugter, disse bliver brunplettede og uden Kærne« (E. Christensen). Sydsjælland: »En Del Bær faldt som halvt udviklede, antagelig som Følge af Tørken og for stor Frugtsætning. Ostheimer har som tidligere kastet Bær under hele Vækstperioden uden nogen paaviselig Grund (M. E. Elting).

Æbleskurven (*Venturia inaequalis*) er mange Steder usædvanlig alvorlig, naturligvis især i usprøjtede Haver, men den er ogsaa ofte vanskelig at holde nede trods Sprøjtning. I Hjørring Amt er der kun almindelige, svage Angreb i usprøjtede Haver, medens der ikke er set Angreb af Betydning paa sprøjtede Træer (P. Chr. Andersen). Et Udvalg af Indberetningerne vil vise, at Skurven er langt alvorligere mange Steder i Landet. »Forskellige Steder i Jylland er der fulgt ret udbredt Angreb af Skurv efter det fugtige Vejr, som indtraf i Midten af Maaneden, hvor man ikke stadigt holder Træerne beskyttede med Hvid Bordeauxvædske« (N. P. Jensen). Esbjerg-Vardeegnen: »Skurven er mere almindelig og ondartet, end den har været i flere Aar« (M. Sørensen). Sjølund: »Skurven er i Aar mange Steder kommet saa tidligt, at Sprøjtemanden med Bordeauxvædsken er kommet for sent« (Chr. Straarup). Horsens-Vejle: »Skurven er be-

gyndt flere Steder, dette skyldes særlig den lange Regnperiode, hvor det har været vanskeligt at faa sprøjtet« (E. Husballe). Skive: »Blev i Juli ikke saa slem, som det tegnede til i Juni. Pudring med Kolodust standsede helt Angrebet paa Bladene. Skurven syntes at dø, og Skurvpletterne kom til at ligne Bladpletsyge« (J. C. Myrhøj). Ved Hornum er der sprøjtet med 1 pCt. Bordeauxvædske og 2 Uger senere med 2 pCt. Svovlkalk før Blomstringen og derpaa med 2 pCt. Svovlkalk og 2 Gange Hvid Bordeauxvædske. Angrebet paa Frugterne er uden Betydning. Svovlkalksprøjtningerne har ikke kunnet hindre en Del Angreb paa Bladene, men dette er standset af de senere Sprøjtninger med Hvid Bordeauxvædske (H. Sørensen).

Paa Sydfyn kan den være voldsom især paa usprøjtede Træer (Chr. Greve). I Svendborg Amt er det iagttaget, at hvor man ikke er kommet tidligt nok med Bordeauxvædskesprøjtningen efter 2. Sommersprøjtning, kan man se, at paa nogle Træer er de nedre Blade paa Skuddene angrebet af Skurv, derpaa kommer der et Parti, som intet fejler, nemlig de Blade, som er blevet dækkede af Bordeauxvædske, og derpaa kommer der nogle nye, ubeskyttede og derfor skurvede Blade (Hans Larsen).

I Sydsjælland er Transparente blanche, Graastener og Maglemer Stribling blevet angrebet sidst paa Maanedene, selv hvor der hidtil er udført 4—5 Sommersprøjtninger (M. E. Elting). I Sorø- og Holbæk Amter har 3—4 Sprøjtninger ikke kunnet hindre Skurvangreb (E. Christensen).

Fra den samme Egn, Slagelse-Skelskør, skrives i Modsætning hertil, at Æbleskurven ikke har bredt sig videre i Juli (A. Sauer), og fra Kalundborg-Løve Herred, at Skurven breder sig en Del i det fugtige Aar, den har ogsaa angrebet Frugterne (N. F. J. Larsen).

I Østsjælland er der en Del Skurv næsten alle Steder, og der kan ses Forskel paa, om der er sprøjtet eller ej før Blomstringen, selvom der er sprøjtet ens efter denne (P. Helt). Ved Skelskør er der ret stærkt Angreb paa modtagelige Sorter som Graastener og Maglemer, trods 3 Sprøjtninger og 2 Pudringer (A. Feilberg). Paa Lolland-Falster er der stærke til meget stærke og tidlige Angreb paa et stort Antal Sorter, dog især hvor der spares paa Sprøjtningen (O. Skov). Paa Femø er Cox' Orange, skønt usprøjtet siden 2. Sommersprøjtning, hidtil gaaet fuldkommen fri.

Følgende to Udtalelser viser, at man ser noget forskelligt paa Aarsagen til det stærke Skurvangreb, begge Synspunkter er utvivlsomt rigtige, især naar begge Aarsagerne slaas sammen: »Skurv kan nu iagttages næsten alle Steder og meget ondartet. Værst synes den at være, hvor man har undladt Skurvsprøjtningen før og efter Blomstringen og kun udført Giftsprøjtningen« (Chr. A. Nørholm). »Det stærke Angreb af Skurv, som findes paa Sorterne Bismarck, Boiken, Graastener, Venusæbler og Mølleskov ved Struer, skyldes sikkert for meget Læ og for lidt Udynding af Træernes Krone« (Raadgiver C. Aaquist, Vejle).

Pæreskurv (*Venturia pirina*) er ogsaa udbredt i Aar, men synes dog gennemgaaende — som sædvanlig — at være af langt mindre Betydning end Æbleskurven. Beretningerne om den er noget varierende fra de forskellige Egne og ogsaa fra samme Egn, saaledes skrives der fra

Slagelse-Skelskør, at den ikke er meget udbredt i Aar. Sorter som Colorée de Juillet, Conference og Josephine de Malines angribes saa godt som aldrig (A. Sauer). Sorø-Holbæk Amter: »Meget udbredt selv i meget vel-passede Plantninger« (E. Christensen). Fakseegnen: »Ogsaa Pæreskurven er mere ondartet i Aar end det sidste Par Aar« (P. Helt). Sydsjælland: »Kun set paa Giffard og Williams« (M. E. Elting). Svendborg Amt: »Træffes nu hyppigere og hyppigere, svage Angreb er ret almindelige og af og til træffes endog meget stærke Angreb. Det er næsten udelukkende Frugterne, som angribes« (Hans Larsen). Syd-, Øst- og Nørrejylland: »Man ser hyppigt Angreb af tidlig Skurv, selv hvor der er sprøjtet 4-5 Gange, formodentlig skyldes det i de fleste Tilfælde, at Sprøjtningen udføres daarligt, der haves svage Sprøjter og uøvede Folk« (A. Gylling). Hjørring Amt: »Angreb almindelige paa usprøjtede Træer, ogsaa paa foraarssprøjtede Træer er der konstateret Angreb« (P. Chr. Andersen).

Sprøjteskade, som viser sig ved, at Bladene bliver brunprikkede, brunskjoldede og mere eller mindre gule for derpaa i stor Udstrækning at falde af, er almindelig i Aar, især paa Æble. Vi har endnu ikke spurgt vore Indberettere om Sprøjteskadens Udbredelse, men vi har hørt om og set en Del Tilfælde. Det ser ud til, at Vejret i Aar har begunstiget Sprøjteskaden, thi det var meget varmt og tørt, da der blev sprøjtet med Svovlkalk efter Blomstringen og under saadanne Vejrforhold skader Svovlkalk mest. Da der senere blev sprøjtet med Bordeauxvædske, var man de fleste Steder inde i en fugtig Periode, og da er Bladene mest ømfindtlige for Sprøjtning med Bordeauxvædske. Sprøjteskade er et meget kompliceret Fænomen, som mange forskellige Faktorer synes at have Indflydelse paa, f. Eks. Vejrforholdene før, under og efter Sprøjtning, Sorter, Grundstamme og Ernæringsstilstand og Arbejdets Udførelse. For kraftig Sprøjtning med Sprederen tæt ind paa Løv og Frugter er farligt.

Visning af Blommer, Bakteriekraft (*Pseudomonas mors prunorum*). I de senere Aar er det ret almindeligt, at Blommetræer dør. Der kan være forskellige Aarsager hertil, men i de fleste Tilfælde, vi har haft Lejlighed til at undersøge, tydede alt paa, at Beskadigelsen skyldes den af Englænderen Wormald beskrevne Sygdom »die back«, som foraarsages af ovennævnte Bakterie.

Først bliver Bladene paa en eller flere Hovedgrene gule, brune eller rødlige og ruller. Naar man undersøger Stammen af et saadant Træ, ser man ofte, at der paa Barken paa den Side, hvor den første syge Gren sidder, er et ganske svagt indfaldent Parti, og skærer man i Randen af dette, finder man hyppigt en skarp Grænse med Brunfarvning af Bark og Ved i det syge Parti og naturlig lys grøn Farve af det tilstødende sunde Væv. Saadanne Træer kan ikke komme sig og bør derfor snarest ryddes og brændes, selvom Bakterierne som Regel er døde, naar Veddet er helt brunt. Angrebet kan holde sig til enkelte Hovedgrene og standses, naar disse fjernes, men som Regel dør hele Træet.

Andre Sygdomme, f. Eks. Sølvglands og Kransskimmel, kan ogsaa foraarsage lignende Symptomer, saa de Besvarelser, vi har faaet angaaende visne Blommer, kan ogsaa dække over andet end Bakteriekraften, men det viser i hvert Tilfælde, at der er en ikke ringe Fare for

Blommekulturen, og desværre kendes der ingen gode Midler derimod. Her gives kun Indberetningerne om Blomme — ikke om Mirabel, af dem dør der stadigt en Del, uden at Aarsagen kendes.

Jylland, Nord for Vejle: »Særlig Victoria visner, ved Agersted er der konstateret Sølvglans (*Stereum purpureum*)« (A. Pallesen). Skive: »Angrebene slemme, kun set paa Victoria. Det er navnlig unge og Træer paa 8—15 Aar, som angribes« (J. C. Myrhøj). »Meget almindelig særlig paa Victoria« (E. Hansen, Ruds Vedby). »Enkelt stærkt Angreb« (Johs. Nyholm, Allingaabro). »Enkelte Træer er pludseligt gaaet ud, efter at de har blomstret og sat Frugt« (Chr. Straarup, Sjølund).

»Pludselig Visning af Blommetræer er meget slemt her paa Egnen. Kraftige 5—6 aarige Træer gaar helt bort og af ældre Træer dør store Grenpartier, alt forædlet paa Mirabel« (Raadgiver C. Aaquist, Vejle). Vest-, Øst- og Sønderjylland samt Vendsyssel: »Yderst almindeligt. Nedvisningen kommer hyppigt efter Blomstringen, naar Frugterne er delvis udviklede« (A. Gylling).

Vejleegnen: »Fra flere Sider klages over Visning af Blommetræer, enkelte har jeg set. Nogle visner over det hele, andre kun i Partier« (E. Husballe). Varde-Esbjergeggen: »Desværre meget almindelig« (M. Sørensen). Sydfyn: »Visne Grene paa Blomme er i Aar ikke saa sjældent et Syn« (Chr. Greve). Svendborg Amt: »Visning af Grene paa Blomme træffes af og til, uden at den kan siges at være almindelig. Undertiden dør enkelte Træer helt. Ved Vester Hassing har et Træ Sølvglans (*Stereum purpureum*) paa alle Grenene. I samme Plantage er 2 5-aarige Blommetræer døde sidste Aar og 3 i Aar« (Hans Larsen). »Straks efter Blomstringen visnede et større Parti af et Blommetræ, Experimentalfältets Svedske, paa Blangstedgaard. De visne Grene fjernedes, siden den Tid ingen Visning« (N. Dullum). Odense Amt: »Sporadiske Angreb hist og her, undertiden ret stort Antal af Træer angrebet« (P. Wad). Kalundborg-Løve Herred: »Visning set paa nogle Victoria« (N. F. J. Larsen). Slagelse-Skelskør: »Visning set paa Jefferson, Ungarsk Svedske, Victoria og Mirabel« (A. Sauer). »Hyppigt forekommende, navnlig i Midtsjælland« (A. Dalskov). Kolonihaver ved København: »Desværre temmelig almindeligt at hele Grene dør bort særlig paa Victoria« (L. Nielsen). »Et enkelt Tilfælde paa Fakseegnen, hvor to Hovedgrene visnede meget hurtigt, og den øvrige Del af Træet har gulligt, sygeligt Løv« (P. Helt). Lolland-Falster: »Visning konstateret paa Blomme« (O. Skov). Fra forskellige Steder i Landet er der indsendt Blommegrene, som synes at stamme fra saadanne Træer, og vi har set ret alvorlige Tilfælde ved Lyngby, Birkerød og Holbæk.

Gul Frugtskimmel (*Monilia fructigena*) findes allerede ikke saa sjældent især paa Æbler og Mirabeller, men ogsaa paa Pærer og Blommer.

Stikkelsbærdråberen (*Sphaerotheca mors uvae*) er som nævnt i Oversigten for Juni meget udbredt og ofte meget alvorlig, og Bekæmpelsen har hyppigt været vanskelig.

PRYDHAVEN.

Rodhalsraad paa Sommerasters er almindeligt og hyppigt ondartet. I Almindelighed synes det at skyldes Slimskimmel (*Fusarium*). I

en Kolonihaveforening var Planterne købt fra een Gartner sunde, medens andre, købte hos en anden, næsten alle blev ødelagte (L. Nielsen). Det er meget almindeligt, at Svampen kommer, hvor der dyrkes Asters paa samme Sted flere Aar i Træk.

ANNA WEBER.

KORN.

Havreaal (*Heterodera schachtii*). Angrebet synes i visse Egne i Tiltagen (P. Riis Vestergaard, Samsø; J. Jakobsen, Hammel; Marius Kristensen, Hads Herred; Fr. Heick, Toftlund), og mange Steder fra meldes om meget alvorlige Angreb. Der berettes om Angreb, hvor der ikke har været dyrket Havre i de sidste 6—7 Aar (Sydlige Fyn, J. O. Mægaard og L. P. Jensen), men ellers er Reglen, at alvorlige Angreb kan sættes i Forbindelse med uheldigt Sædskitte, først og fremmest udstrakt Havredyrkning (Martin Olsen, Slagelse; K. M. Nielsen, Roskilde; A. B. Andersen, Uldum; A. Larsen-Ledet, Grenaa og N. A. Olesen). P. Rasmussen skriver om Forholdene i Nordslesvig: »Hvor der er noget i Vejen med Sædskittet, optræder Havremaalene voldsommere fra Aar til Aar. Forbindelsen med Sædskittet og med Jordens Gødningskraft er næsten overalt meget betydelig. Desværre tvinger de økonomiske Forhold mange Landmænd til Omlægninger i Driften, som ofte resulterer i Optræden af Havremaal. I saadanne Tilfælde er Skaden særlig haard«. Fra adskillige indberettes ligefrem om Misvækst som Følge af Angrebet, enten kun pletvis i de angrebne Marker, hvor Ukrudtet da tager Overhaand eller omfattende hele Marken, saa Ompløjning har fundet Sted (Bek Pedersen, Tørring). Angrebet er værst paa de gode, sand- og lermuldede Jorder, medens det ikke rigtig kan faa fat paa de udprægede Sandjorder, Fr. Heick, Toftlund; S. A. Rasmussen, Mariager). I Kolindsund er der fundet et Angreb med stor Skadevirkning paa Byg (E. Staunskjær).

Halmhvepsens Larve (*Cephus pygmaeus*) har adskillige Steder gjort Skade i Byg- og Hvedemarker, hvor de angrebne Straa enten nødmødne eller ligefrem knækkede over (H. H. Holme Hansen, Lolland-Falster; F. K. Damgaard, Faarevejle; Bek Pedersen, Tørring).

Hvedemyggen (*Contarinia tritici* og *C. aurantiaca*) har paa Lolland-Falster gjort betydelig Skade. Ofte mangler 3—4 Kærner i Toppen af Akset (H. H. Holme Hansen). Paa Forsøgsstationen i Abed vil Skaden i Hvedeforsøgene nok blive kendelig, maaske andrage 2—3 Fold (H. A. B. Vestergaard). Den orange-gule Hvedemyg optræder hist og her i Byg, hvor de angrebne Kærner kun naar halv Størrelse, men Angrebet er uden større Betydning.

Bygfluens Larve (*Chlorops taeniopus*) har paa Vejrs-Grærup- og Mallingegnen ødelagt fra 20—50 pCt. af Planterne i sent saaede Bygmarker (Johs. Siggaard; Sv. E. Bertelsen).

Fritfluens Larve (*Oscinis frit*). Herom skriver Jørgen Christensen: »Ved nærmere at efterspore Grunden til de overordentlig mange mislykkede Havremarker i Jylland i Aar, viser det sig, at Fritflueangreb

er meget udbredt og en usædvanlig ondartet medvirkende Faktor. Den uhyggeligt fugtige April har hæmmet Havrens Udvikling, hvorfor Fritflue-Skaden er blevet saa stor«. Fra Hammelegnen: »Fritflueangreb i det Omfang som i Aar har ikke tilnærmelsesvis vist sig i de sidste 12 Aar« (J. Jakobsen). F. Bek Pedersen, Tørring, skriver, at Angrebene ikke blot er ondartede i sent saaede Havremarker, men ogsaa i rettidig saaede, hvor Havrens Udvikling blev holdt tilbage paa Grund af det kolde Foraar.

Havremiden (*Tarsonemus spirifex*) har paa Aabenraaegnen forvoldt ondartede Angreb i Havre (L. Ravn).

Spurve (*Passer domesticus*) er overalt nær Byer, Træer og Hegn en ødelæggende Plage i de nærmestliggende Kornmarker (A. Larsen-Ledet). En Begrænsning af deres Antal vilde være meget betimelig (M. Greve).

KLØVER OG GRÆS.

Kløveraal (*Tylenchus dipsaci*). S. K. Larsen, Tørring, melder ondartede Angreb i fire 7—11 Aar gamle Hvidkløver-Græsmarker, samt i flere Rødkløvermarker.

Kløver-Snudebiller (*Apion* sp.). Fra Skelskøregnen: »Rødkløver, Hvidkløver og Alsike til Frøavl er alle Steder stærkt angrebne af Snudebiller. Bladene er nu fuldstændig ribbede i de fleste Hvidkløverfrømarker. I et Pudringsforsøg i Rødkløverfrø er der ganske afgjort Udslag for Behandling med Cryocid (H. Wraae-Jensen). Iøvrigt meldes om mere eller mindre stærke Angreb fra Lolland-Falster (E. Thorvardarson), fra Stevn (H. Gejl Hansen), fra Sydbyn (J. O. Maegaard), fra Samsø (P. Riis Vestergaard) og fra Hads Herred (Marius Kristensen).

BEDER.

Roeaal (*Heterodera schachtii*). Der meldes om et stærkt Angreb paa Vestmøn (J. Winther Eriksen) og flere fuldstændig ødelagte Roemarker i Lammefjorden (F. K. Damgaard).

Tæger (*Calocoris bipunctata*) har en Del Steder ved deres Sugning beskadiget Bladene paa Sukkerroer. Angreb er fundet i Sydsjælland (P. Grøntved), paa Lolland, hvor Skaden var værst, op ad Pilehegn (G. Brünniche) og ved Viborg (A. P. Aidt). Ved Maanedens Slutning er det flere Steder iagttaget, at Bladspidsen gulner over det stukne Sted (P. N. Gaardmand).

Bedelus (*Aphis papaveris*). Ved Abed bemærkedes de første angrebne Skud den 15.—16. Juli (H. A. B. Vestergaard). Der meldes om en Del svage Angreb, der gennemgaaende har været uden Betydning. Sprøjtning har kun været udført i de færreste Tilfælde, og Regn og Kulde har gjort sit til at bremse Lusenes Udvikling. Mange Indberetninger lyder paa intet Angreb.

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*). Det viser sig nu, at der er foraarsaget betydelig Skade i Roemarken. Der synes at være 2 Centrere, et i Sydsjælland med Udløbere nordpaa (til Everdrup og Fensmark, (P. Grøntved); Broby, Snekkerup ved Borup, Krabbesholm og Lindholm (K. M. Nielsen) og Kollekolle) og et andet i det sydøstlige Jylland (Oxenvad

og Hønning (A. Laisen); Aabenraa (L. Ravn); Haderslev (Fr. Nielsen); Bramdrup (Jes Nielsen); Als og Jels Egnen (Fr. Slipsager) og endelig saa langt nordpaa som Boller ved Horsens (Martin Nielsen).

Skjoldbiller (*Cassida nebulosa*). Paa Damsbo ved Jordløse et ret stærkt Angreb i Stiklinger; det var tydeligt, at Angrebet paa disse begyndte, da »Mælderne«, hvorpaa Billerne yngede, blev luget op.

Knoporme (*Agrotis spp.*). I en Runkelroemark i Hads Herred har Knoporme reduceret Bestanden til en Trediedel (Marius Kristensen). I Haverne er anrettet nogen Skade paa Rødbeder.

Bedefluens Larve (*Pegomyia hyoscyami*) er bemærket adskillige Steder men uden at gøre nævneværdig Skade.

KORSBLOMSTREDE.

Kaaltægen (*Eurydema oleracea*). I Jylland, navnlig i Midtjylland (Vorbasse, Houborg, Brødstrup, Brande-Tyregod samt ved Viborg og Aalborg m. m.) er der indløbet Beretninger om meget ondartede Angreb paa Kaalroer og Turnips (Dons Christensen, P. Trosborg, Chr. Pedersen, A. P. Aidt, Aa. Knudsen), og Angreb paa Savoykaal er fundet ved Hjøllund (N. P. Jensen). Angrebene begynder i Reglen fra en Side med Læ (Skov, Have eller Hegn) og breder sig efterhaanden. Sprøjtning med Lysol har ikke kunnet standse Angrebet (J. Nyholm; Dons Christensen).

Bladlus (*Brevicoryne brassicae*) paa Kaal er set en Del Steder, men Angrebene har gennemgaaende været ret svage.

Snudebilleren *Cnorrhinus plagiatus* angreb som meddelt sidste Maaned Hvidkaal i Nordslesvig. Der skrives nu, at Angrebet var af ualmindelig Styrke og ødelagde et Par Tønder Land næsten helt. Der blev plantet Kaal igen, og der bemærkedes da ingen Skade (P. Rasmussen).

Jordlopper (*Phyllotreta spp.*) har endnu i Juli gnavet i Kaalroerbladene og hist og her gjort nogen Skade (Malling, Sv. E. Bertelsen; Høgholt og Lindved ved Vejle, Jørgen Christensen og A. B. Andersen).

Kaalbladhvepsen (*Athalia spinarum*). Dette Skadedyr, der viste sig et Par Steder sidste Aar, angreb en Mark med Gul Sennep ved Slagelse. Larverne gnavede særlig af de unge Skulper (M. Olsen).

Kaalmøl (*Plutella cruciferarum*). Der er set stærke Angreb paa Ulfshale (J. Winther Eriksen) og Nordfeld paa Møn, i den øvrige Del af Landet her og der spredte Angreb uden større Betydning.

Krusesygegalmyg (*Contarinia nasturtii*). Overalt i Landet kan der findes Krusesyge i Kaalroerne, men kun hele Vejen op gennem den østlige Del af Jylland synes Angrebene at medføre nogen Skade, bl. a. ved Fremkomsten af Hjerteforraadnelse. Fra Aalborg skrives f. Eks.: »Krusesyge med efterfølgende Forraadnelse i Rodhalsen er i den sidste Tid blevet meget ondartet i Wilhelmsburger Kaalroer. Det er saaledes, at hele Toppen er faldet af Roen, fordi alle Bladstilke er raadnet over ved Rodhalsen« (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Ogsaa i Haverne er Krusesygen almindelig. Fra Lolland-Falster meldes, at der mange Steder næppe er een ordentlig Kaalplante i Haverne (O. Skov). Ogsaa fra Syd- og Midtfyn meldes om alvorlige Angreb. Lokalt er man holdt op med at dyrke Blomkaal, da den dog bliver ødelagt (H. Larsen, Chr. Greve).

Kaalfluens Larve (*Chortophila brassicae*) foraarsagede paa Haderslevengen, at mange Kaalroer »faldt« (Fr. Nielsen).

GULERØDDER.

Skærmplantemøl (*Depressaria* sp.). Angreb af dette Skadedyrs Larver er fundet i Gulerødder til Frø ved Boeslunde (P. Grøntved).

Svalehalens Larve (*Papilio machaon*). Denne ret sjældne Larve gjorde nogen Skade paa Gulerod ved Skive.

KARTOFLER.

Kartoffelaal (*Heterodera schachtii*). Meget stærke Angreb paa Hanstholm (F. C. Frandsen).

Kartoffelborenen (*Hydroecia micacea*) er fundet i en Del Kartoffelstykker ved Lemvig (N. Mølgaard).

Knoporme (*Agrotis* spp.) har i Sydsjælland angrebet Kartoffler stærkt (M. E. Elting).

FRUGTTRÆER, FRUGTBUSKE o. a.

Bladlus (*Aphididae*). I Maanedens første Del var Angrebene ofte meget slemme navnlig paa Blomme og Kirsebær. Kulde og Regn hæmmede dog Angrebene betydeligt. Fra Svendborg skrives: »Mange Sødki-sebær-træer er slemt medtaget af Bladlus (*Myzus cerasi*), og en hel Del Træer staar med fuldstændig ødelagte Skudspidser. Blomme og nyplantede eller unge Æbletræer har ogsaa lidt meget (H. Larsen).

Blodlus (*Schizoneura lanigera*). Dette Skadedyr breder sig stærkt i Københavns Omegn, og fra forskellige Egne berettes om nye Angreb. Paa Samsø, hvor Blodlusen fandtes 1935, har Angrebet bredt sig (V. Larsen). Ogsaa fra Als (Raadgiver C. Aaquist) og Sønderborg er der indløbet Beretning om Angreb.

Barkbiller (*Anisandrus dispar*) fandtes flere Steder i Grenene af Blomme (Odense, Løgumkloster m. m.).

Blommehvepsen (*Hoplocampa fulvicornis*) har mange Steder gjort alvorlig Skade. Fra Nr. Nebel meldes saaledes, at 50 pCt. af Blommerne er stukket i mange Haver (S. M. Sørensen).

Stikkelsbærhvepsens Larve (*Pteronous ribesii*). Fra Ruds Vedby skrives: »Har igen efter at have været forsvundet en Tid afløvet Stikkels-bærbuskene og taget fat paa Ribsene (E. Hansen).

Æblevikleren (*Carpocapsa pomonella*). Angaaende dette Skadedyr skrives fra Sydsjælland: »Har ogsaa i Aar — omend i langt ringere Grad end i de to foregaaende — foraarsaget Ødelæggelser paa Frugttræerne i hele Juli Maaned. Det er, som om der var en Sommergeneration nu, da der findes saavel smaa som store Larver. Eller maaske har enkelte Dyr lagt Æg paa et langt senere Tidspunkt end sædvanlig (M. E. Elting). Vi mener, at den sidste Formodning er rigtig, idet Æglægningen strækker sig over en meget lang Periode. Der fandtes saaledes uklækkede Æg paa Æblerne ca. den 10. Juli.

Frugttræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). Mange Steder alvorlige Angreb, der dog hæmmedes noget af Regn og Kulde. Fra Esbjerg

skrives, at man ikke i adskillige Aar har set saa alvorlige Angreb (M. Sørensen). Fra Vejle meldes, at Rødt Spind optraadte kraftigt, før Regnen kom. Træerne staar med gule Blade (E. Husballe). Stærkt Angreb paa Seljerøn iagttoges ved Kalundborg (N. F. J. Larsen).

KØKKENURTER.

Kartoffelborerens Larve (*Hydroecia micacea*) fandtes i Rhabarber ved Bagsværd.

PRYDPLANTER m. m.

Rhododendrontæger (*Stephanitis sp.*) viste sig i en Have ved Aarhus.

Bladhvepselarver (*Eriocampoides aethiops*) optraadte stærkt paa Rose ved Gredstedbro.

Penselspinderens Larver (*Orgyia antiqua*) har i København angrebet Tjørnebuske stærkt. Nikotin plus Blyarsenat hjalp godt, medens Nikotin alene var utilstrækkeligt (L. Nielsen).

PROSPER BOVIEN.
